

FUNKCJE BANKU CENTRALNEGO - NBP

Co wyróżnia banki centralne?

W przeszłości banki centralne pełniły różnorodne funkcje i często były podmiotami prywatnymi. Obecnie są to zazwyczaj instytucje publiczne, których głównym celem jest zapewnienie stabilności cen. Aby to osiągnąć, banki centralne powinny prowadzić właściwą politykę pieniężną. Jednak to nie jedyna ich misja.

Przyjmuje się, że bank centralny jest:

1. BANKIEM EMISYJNYM - to oznacza, że jest emitentem banknotów i monet
2. BANKIEM BANKÓW - to znaczy, że działa na rzecz stabilności systemu finansowego
3. BANKIEM PAŃSTWA - prowadzi rachunki instytucji publicznych oraz zarządza rezerwami dewizowymi państwa

W 1945 r. rozpoczął działalność Narodowy Bank Polski. Wtedy zaczął działalność banku centralnego.

Skąd bierze się wartość pieniądza?

Banki centralne emitują monety i banknoty, a więc wprowadzają do obiegu gotówkę, która jest jedną z form pieniądza wykorzystywanego w gospodarce.

podstawowymi funkcjami pieniądza są:

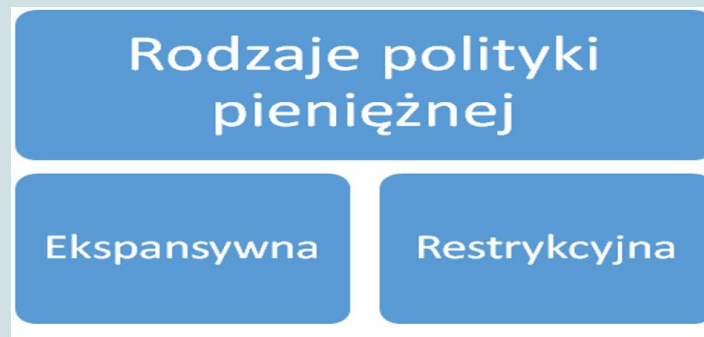
- funkcja transakcyjna i płaćnicza (co oznacza, że umożliwia on dokonywanie zakupów czy spłatę dłuów);
- funkcja tezauryzacyjna (tj. środka przechowywania wartości, ponieważ ułatwia oszczędzanie).

Z punktu widzenia użytkownika poza monetami i banknotami pieniądzem są też środki zgromadzone w postaci różnego rodzaju depozytów bankowych, np. na lokatach terminowych oraz na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych, zwanych też osobistymi.

Obecnie mamy do czynienia z tzw. pieniądzem fiducjarnym, często zwanym też pieniądzem papierowym (w tym określeniu nie chodzi o jego cechy fizyczne, ale raczej o to, że wartość pieniądza nie wynika z wartości surowca użytego do jego produkcji).

PIENIĄDZ FIDUCJARNY - jest emitowany i kontrolowany przez bank centralny. Stanowi on legalny środek płatniczy uznawany na terenie danego państwa, który nie ma pokrycia w towarze, a więc sam w sobie nie posiada żadnej wartości handlowej.

dla zachowania wartości pieniądza duże znaczenie ma prowadzona przez banki centralne **polityka pieniężna**. Jej głównym celem jest zapewnienie stabilności cen.

Czy bank centralny finansuje państwo?

Choć bank centralny jest bankiem państwa, to nie finansuje wydatków publicznych, a często ma wręcz formalny zakaz takiego działania. W odniesieniu do NBP taki zakaz został sformułowany w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Bank centralny prowadzi natomiast rachunki wielu instytucji publicznych, a zysk z jego działalności – w tym z zarządzania rezerwami dewizowymi kraju – zazwyczaj zasila budżet państwa, przy czym w różnych krajach zasady przekazywania zysku mogą być odmienne.

Jaka jest rola banku centralnego w systemie finansowym?

System finansowy jest krwiobiegiem gospodarki, zapewnia ona przepływ pieniądza między kupującym a sprzedającym, a także między oszczędzającym a inwestującymi oraz ułatwia zarządzanie ryzykiem. Kluczową rolę w ich odgrywa bank centralny. Można go zatem nazwać sercem systemu.

Bank centralny

organizuje i nadzoruje rozliczenia między bankami,

zarządza płynnością systemu bankowego,

jest podmiotem, w którym banki mogą lokować środki i od którego mogą pożyczać.

Bank centralny ma kluczowe znaczenie również dla systemu płatniczego, na który składa się zarówno obrót gotówkowy, jak i bezgotówkowy.

**NARODOWY
BANK POLSKI**

KONIEC